

שלום רב,
 מצורף העלון החודשי של מרכז השלטון המקומי בנושאי סביבה ובו הפעם מספר רב של נושאים חשובים. העלון עובר למערכת הפצה ממוחשבת. על מנת להיכלל ברשימת התפוצה גם בעתיד יש לבצע תהליך רישום פשוט באתר מרכז השלטון המקומי, בכתובת: [http://www.iula.org.il/](http://www.iula.org.il)

- תהליך הרישום:
- א. תפריט עליון: איכות הסביבה.
 - ב. סביבתון – דיור ישר.
 - ג. לחיצה על כפתור 'הרשמה' – 'ומילוי פרטים'.
- תודה.

היטל הטמנה

השתתפות מרשימה של הרשויות המקומיות בהגשת בקשות לסיוע - אנו שמחים לבשר לכם שמעל ל- 170 רשויות הגישו בקשות לסיוע מכספי היטל הטמנה עבור שלב א' (למקטע הפנים עירוני) וכ-50 רשויות כבר הגישו בקשות לשלב ב'. מהמשרד להגנת הסביבה נמסר שהבקשות ייבדקו בחודשיים הקרובים והתחייבויות יישלחו במה לך אוקטובר 2009. על ידי כך יוכלו הרשויות להטמיע את הפרויקטים של הרחבת המיחזור בתקציב 2010.

הישג של מרכז השלטון המקומי בחוק ההסדרים – היטל הטמנה: במסגרת דיוני חוק ההסדרים נאבקו נציגי מרכז השלטון המקומי בתיקון לסעיף 11ד' לחוק שמירת הניקיון נגד הרחבת מטרות השימוש בכספי היטל הטמנה. הכוונה המקורית של התיקון הייתה מתן אפשרות שימוש נוסף בכספי היטל הטמנה לשיקום אתרי פסולת, טיפול בפסולת אסבסט ולפעילות חינוך להגנה על הסביבה. מרכז השלטון המקומי חשש כי שימוש בכספי היטל הטמנה שלא למטרות הקבועות בחוק ימנע את החזרת הכספים לרשויות המקומיות עבור הרחבת המיחזור במדינת ישראל. בהסכם שבין מש"מ והמשרד הגה"ס אשר אושר בועדת הכלכלה של הכנסת נקבע שעדיפות ראשונה לניצול כספי היטל תנתן למתן סיוע להרחבת ההשבה והמיחזור, ורק **25% מיתרת** הכסף שלא מומש באותה השנה למטרות המיחזור יוקצה למטרות הנוספות שנוספו בתיקון לחוק.

כמו כן הוסכם במסגרת הדיונים לאשר מינויים של שני דירקטורים מטעם השלטון המקומי בהנהלת הקרן לשמירת הניקיון.

סדנה ליועצים מקצועיים לפסולת - מרכז השלטון המקומי בשיתוף עמותת אדם טבע ודין, מרכז השל והמשרד להגנת הסביבה ערך סדנת יו עצים פרטיים לניהול פסולת ברשויות המקומיות, [ראו סיכום הסדנה](#). [לחצו כאן](#) להורדת רשימת היועצים בתחום הפסולת.

בתאריך ה-07.07.09 התקיים יום עיון "ניהול פסולת עירונית בעידן היטל הטמנה" לאנשי מקצוע ברשויות המקומיות בדגש הפרדה במקור וטיפול בפסולת אורגנית ובו השתתפו למעלה ממאתיים אנשי רשויות. הכנס היה מקצועי ומעניין וכלל ניתוחים סביבתיים וכלכליים לחלופת הפרדה במקור. בפאנל המסכם טענו נציגי הרשויות המקומיות כי יש להקל על תהליך קבלת הסיוע על מנת להאיץ את יישום מדיניות המשרד להגה"ס להפרדה במקור ולטיפול בפסולת אורגנית. בעיקר הושם דגש על הצורך בסיוע בתפעול מערך המיחזור ולא רק בתשתיות. צוין גם שגובה כספי הסיוע אינם מספיקים על מנת לשנות את מערך הטיפול בפסולת בעיר בינונית. נציגי הרשויות קראו למשרד להגה"ס למצוא תמריצים כלכליים ורגולטורים נוספים לפרויקטים להפרדה במקור. למצגות [וסיכום יום העיון](#) קראו באתר "אדם טבע ודין".

אמות המידה לסיוע שלב ב' - מאפשרות סיוע עבור: הקמת אתרי טיפול לפסולת אורגנית ריבובית; תכנון מפורט לאתרי טיפול בפסולת; שדרוג והקמת תחנות מעבר למיין פסולת למחזור; הפרדה במקור לשני זרמים; פעילות חינוך והסברה לעידוד פרויקטים של מחזור והשבה; מחזור ושיווק פסולת בניין.

עדכונים באמות המידה - המשרד להגנת הסביבה הוציא 5 עדכונים לאופן הגשת הבקשות עבור אמות המידה שלב ב' בתחומי העסקת פרויקטור לנושאי חינוך והסברה, אתר קומפוסטציה ופסולת בניין. להורדת העדכונים מהאתר [לחצו כאן](#). העדכון מאפשר גם סיוע [לאתר קומפוסט](#) קיים בשיטה פתוחה ובתנאי שהאתר מרוחק כ-2.5 ק"מ משימושי קרקע קיימים או מתוכננים והחומר האורגני הרקבובי הוא תוצאה של הפרדה במקור.

מועד הגשת הבקשות הוא ה- 31.10.09

לקבלת מידע ועזרה בנושא אמות המידה - פנו למרכזי המיחזור של המשרד להגנת הסביבה במחוזותיכם. מרכז השלטון המקומי ממליץ לרשויות בשלב זה להתאגד יחד ולהקים בעזרת המגזר הפרטי תחנות מעבר ממיניות וכן מתקנים לטיפול בפסולת האורגנית.

כנס גזברים – בסוף אוקטובר יערוך מרכז השלטון המקומי בשיתוף אנשי המקצוע של אדם טבע ודין

המשרד ל"גה"ס יום עיון עבור גזברי רשויות מקומיות בו יוצג מנגנון הסיוע של היטל הטמנה והתועלות הכלכליות פוטנציאליות לרשות מקומית אשר תשדרג את מערך הפסולת העירונית להרחבת המיחזור. הזמנה פרטנית תשלח לגזברים בתחילת חודש ספטמבר.

מיחזור נייר בישראל – נוצרה הזדמנות עסקית נפלאה להגביר את מיחזור הנייר בישראל. מצד אחד יש סיוע באמצעות כספי היטל הטמנה לרכישת כלי אצירה ומנגד חברת "אמניר נייר חדרה" זקוקה לפסולת נייר למיחזור בכמויות הגדולות פי שניים מהנאסף כיום. חברת "נייר חדרה" השקיעה מאות מיליוני דולרים ברכישת מכונת ענק חדישה, וכדי שתהיה רווחית ותצדיק את ההשקעה, היא זקוקה לנייר. המון נייר. הפעם מדובר ברווח לכל הצדדים, הן 'נייר חדרה', הן הרשויות המקומיות, והן הסביבה. רשימת החברות האוספות פסולת נייר מופיעה באתר [המשרד להגנת הסביבה](#).

מהנעשה בכנסת

השדולות הסביבתית חברתית והמוניציפאלית קיימו ב-27.07.09 דיון משותף בנושא יישום **תיקון פקודת התעבורה מס' 84** המטיל את האחריות להכנת תכניות לצמצום זיהום אויר מתחבורה על הרשויות המקומיות. משרד התחבורה ונציגי חברות האוטובוסים הגדולות מדוע החוק אינו מיושם. מהדיון עלה כי החסם הגדול הינו היעדרה של רשות תעבורתית מטרפולינית שתוכל לתאם בין כל רשויות האמונות על נושאי התחבורה, ובראשן משרד התחבורה. לפי נציג עיריית תל אביב התנגד משרד התחבורה לתכנית ניסיונית להפחתת זיהום שהציגה העירייה לניהול התחבורה בתחום לב העיר. הבעיה השנייה שעלתה במהלך הדיון היא חוסר המודעות של הרשויות השונות לחוק ולמשמעויותיו. קראו [בכתבה](#) הבאה על הקשר שבין זיהום אויר מתחבורה לבין עליה בסיכוי לחלות באסטמה.

הדיון שני עסק בתכנית **להקמת שתי יחידות ייצור בתחנת הכוח הפחמית** באשקלון, פרויקט D. בעניין זה התקיים כנס חירום בעיריית אשקלון במעמד ראש העיר, מר בני וקנין והשר להגנת הסביבה, מר גלעד ארדן. בכנס נכחו גם ראשי רשויות סמוכות. מרכז השלטון המקומי הוציא מסמך עמדה המתנגדת להקמת תחנה פחמית נוספת. יו"ר ועדת איכות הסביבה של המש"מ, ראש מועצת שוהם,

מר גיל ליבנה הגיש התנגדות לתכנית בשם ועדת איכה "ס לועדה לתשתיות לאומיות . לקריאת ההתנגדות [לחצו כאן](#).

מהנעשה בשלטון המקומי

ברכות לרשויות המקומיות זכות פרס קלינטק 2009 בקטגוריית השלטון המקומי על היותם נציגי רשות ירוקה המקדמת את ההגנה על הסביבה בתחומה. להלן רשימת הרשויות הזוכות -

עיריית יקנעם עילית – על חסכון במים בגינון ה ציבורי ובמבני ציבור וצמצום הפחת לחסכון כולל של 18%.

עיריית כפר סבא – על היותה עיר ירוקה במגוון רחב של תחומים , בין השאר על הקמת שכונה ירוקה ראשונה בישראל, הטמעת החינוך הסביבתי בכל מוסדות הציבור בעיר והרחבת המיחזור.

עיריית רמת השרון – על הכשרת כל גני הילדים כגנים ירוקים, הקמת מט"ש חדש ואכיפת החוק והתקנות על אנטנטת סלולריות.

עיריית מעלה אדומים – על הרחבה ופיתוח שטחים ציבוריים פתוחים , פיתוח סביבתי והשקעה במערכות חוסכות מים.

עיריית איילת – על שידרוג מערכת הביוב , הרחבת המיחזור , הדרכה וחינוך התושבים בנושאים סביבתיים, מיחשוב מערכת המים להגברת החיסכון תוך הרחבת הגינון באקלים מדברי.

מועצה מקומית שוהם – על הקמת יחידה סביבתית אזורית, מיחזור מים אפורים לגינון, גינון בר קיימא, אימוץ תכנית אב לקיימות, קבלת תווי תקן ישראלים לניהול סביבתי, הטמעת נושאים סביבתיים בהליכי תכנון ובניה.

מועצה מקומית להבים – על הקמת מט"ש לטיפול שלישוני להשקיה בקולחין , קבלת אות הקריה

היפה.

מועצה אזורית חבל איילות – למועצה ולראש המועצה על קידום אנרגיות מתחדשות והקמת מרכז למחקר ופיתוח בתחום האנרגיות הסולריות ולישבים במועצה המשמשים דוגמא בארץ ובעול ם כישובים ברי קיימא.

מועצה אזורית משגב – על החינוך הסביבתי בכל מוסדות החינוך , העליה מתמדת באחוזי המיחזור (מעל 30%), אימוץ תכנית לפיתוח בר קיימא החותרת לפיתוח תוך שמירה על המרחב הפתוח , פיקוח הדוק על מחצבות למניעת מפגעים סביבתיים, הקמת מתקן טיפול שפכים חדש.

מועצה אזורית מטה אשר – על אימוץ תכנית אב לאיכה "ס תוך איזון בין הפיתוח לבין השמירה על השטח הפתוח, הגברת המיחזור, פיקוח על מקורות קרינה.

עמותת ארץ אהבתי – עמותה בה שותפות כל המועצות האזוריות בישראל שמטרתה שימור הנוף החקלאי והשטחים הפתוחים לרווחת הדור הנוכחי והדורות הבאים. זכו באות העומד בראש העמותה, מר חנן ארז, ראש מועצת מגידו ומנהל העמותה, מר מיקי ליפשיץ.

הנהלת מרכז השלטון המקומי קוראת לממשלת ישראל לאמץ תקן לבניה ירוקה במבני חינוך . בניה ירוקה היא בנייה החוסכת במשאבים סביבתיים וכלכליים , וממזערת זיהומים סביבתיים במהלך הבניה. בהמשך לדיון שהתקיים בועדת החינוך בכנסת בנושא הבניה הירוקה החליטה הנהלת מרכז השלטון המקומי בישיבתה מיום ה-06.08.09 לדרוש שמבני החינוך יבנו על פי הסטנדרטים של בניה

ירוקה ו/או על פי תקן לבניה משמרת אנרגיה. עוד הוחלט לקרוא למפעל הפיס לשאת בעלות התוספת הכרוכה בבניה ירוקה, כשהתוספת המחושבת על פי דעת המומחים והסקרים לא עולה על כ- 7%. השקעה זו מוחזרת תוך שנים ספורות באמצעות חיסכון בעלויות אחזקת המבנה, ובעיקר בחיסכון בהוצאות האנרגיה לקירור, חימום ותאורה.

מרכז השלטון המקומי יפעל לכך שהתקן לבניה ירוקה עבור מבני ציבור יהיה תקן מחייב ובתנאי שתוקם קרן ממשלתית וכן על ידי תמיכה של מפעל הפיס לעידוד וקידום הנושא

במסגרת תערוכת קלינטק 2009 התקיים כנס בנושא התייעלות אנרגטית ובה הציגו נציגי מש"מ יחד עם החברה למשק וכלכלה את המדיניות והכלים להתיעלות אנרגטית ברשויות המקומיות. לצפיה במצגת [לחצו כאן](#).

מהנעשה ביחידות הסביבתיות ובאיגודי הערים לאיכות הסביבה

היחידה הסביבתית של עיריית ירושלים יזמה חוק עזר למיחזור. חוק עזר זה יכול לסייע לרשות המקומית בפעולות המיחזור ככלי עזר משלים לשאר הפעולות שיש לנקוט בנושא הרחבת המיחזור וההשבה. [לחצו כאן](#). להורדת חוק העזר באדיבות מנהל היחידה מר גיל רייכמן.

המכרז הגדול במדינה למתקני PV בתחום הרשויות המקומיות – איגוד ערים לאיכות הסביבה חדרה יצא למכרז גדול להקמת 30 מערכות תאים פוטו-ולטאים על בתי ספר ומבני ציבור. היקף המכרז הוא למעלה מ- 30 מיליון ש"ח, כשהמטרה המרכזית של הפרויקט היא הקטנת פליטת גזי חממה כתוצאה מיצירת חשמל מאנרגיה מתחדשת. האיגוד מנהל את המכרז בעוד הרשות המקומית אינה צריכה לדאוג למימון רכישת המתקנים. רשויות איגוד ערים חדרה מוזמנות לפנות למנהל האיגוד, מר ירוחם לקרץ.

עיריית ראשון לציון מעודדת התקנת תאים פוטוולטאים בגגות בתי מגורים - העירייה נותנת הנחה בארנונה למתקני פאנלים סולאריים על גגות בתים. קראו עוד בכתבה ב-[NRG](#)

אירועים סביבתיים והשתלמויות

09.09.09 כנס עצים בוגרים בישראל - הכנס יעסוק בחשיבות ובדרכים להגנה על עצים בתהליכי תכנון ופיתוח לאורו של תיקון 89 לחוק התכנון והבניה. הכנס יתקיים בקריה החקלאית בבית דגן, [לפרטים נוספים והרשמה](#).

15.09.09 כנס שינויי אקלים – המשרד להגנת הסביבה מארגן כנס בנושא היערכות ישראל לשינויי האקלים ובו יוצגו מחקרים על השלכות ההתחממות הגלובלית על מדינת ישראל. הכנס

יתקיים במוזיאון ארצות המקרא בירושלים, [לפרטים נוספים ולהרשמה](#).

22.09.09 רשמו לפניכם ביום ה-22 בספטמבר יצוין [Car Free Day](#) ברחבי העולם.

18.10.09 כנס בינלאומי בפורטוגל של איגוד [ISOCARP](#) שיוקדש כולו לתכניות לערים "מעוטות פחמן" – Low Carbon Cities. זוהי הזדמנות ללמוד מה עושות רשויות מקומיות ברחבי העולם בנושאי ההגנה על הסביבה בכלל ובניהול עיר המצמצמת בפליטות גזי חממה בפרט. [להרשמה לכנס החלה לחצו לפרטים נוספים](#).

קיץ רגוע ונעים ולהתראות בסתיו או בחגים, הראשון מביניהם שיופיע

 החברה לאוטומציה

עריכה: מילכה כרמל, יועצת סביבתית מש' carmelviva@gmail.com